

tryk „det akutte Slag“ og søgte derved ligesom at frigøre sig for mulige Konsekvenser. Men det er ganske uberettiget at sondre mellem et saadant akut Slag og de senere Følger. Det er endda meget tvivlsomt, om en akut Krise er værre end en kronisk. Man kunde vistnok med lige saa god Ret hævde, at netop den langsomt forløbende, den langvarige Krise er langt mere ødelæggende, og ikke mindst maatte man gøre det fra et konsekvent, liberalistisk Frikonkurrencestandpunkt. Ud fra dette maatte man sige: Da Samfundet er saadan indrettet, at det, naar Produktionskræfterne løbe løbsk, ikke selv har Herredømmet over dem, maa Vognen vælte, lad den da vælte, lad Katastrofen indtræde, og lad os komme derover hurtigst muligt! Den kroniske Krise, den Krise, der trækker ud og trækker ud, er akkurat lige saa farlig og maa-ske farligere for Land og Folk end den akutte. Følte Staten en Pligt til at gribe ind overfor det akutte Slag, som den ærede Ordfører talte om, maa den ogsaa være forpligtet til at gribe ind overfor den kroniske forløbende Krise. Vil man være konsekvent, bør Flertallet og Regeringen overfor det overordentlig alvorlige Skridt, som Stat og Lovgivning foretog i Fjor i Februar Maaned, bøje sig for de Konsekvenser, det indebærer. Socialdemokratiets højt-ærede Ordfører ved den Lejlighed mindede ogsaa Flertallet og Regeringen derom. Han mindede om, hvilke Konsekvenser dette vilde have for Stat og Lovgivningsmagt, særlig ogsaa overfor den Side af Krisen, som Arbejderklassen lider under, nemlig Arbejdsløsheden. Thi var Staten, som den ærede Ordfører sagde, forpligtet til at gribe ind, og var det godt, at den greb ind for at standse de mange Fallitter, altsaa, at den hjalp private forretningsdrivende, maatte Staten i lige saa høj Grad være forpligtet til at skride ind overfor de Tusinder og Titusinder af Arbejdere, der lide under den kroniske Krise, som vi nu ere inde i.

Man har sagt for ligesom at blive fri for de værste Konsekvenser, at een Gang er ingen Gang, at fordi Staten gjorde det, som den gjorde i Fjor, behøvede den ikke at gentage det. Men den Udvidelse, der provisorisk fandt Sted kort Tid efter, og som man nu forlanger stadfæstet, er et Skridt til. Her er altsaa i Virkeligheden ikke Tale om een Gang, nej, her er Tale om en ny meget alvorlig Handling, som vil have sine Konsekvenser. Og forlanger man nu fra Regeringens og Flertallets

Side, at man skal gaa videre ad den Vej, maa jeg minde Regeringen og Flertallet om, hvilke Konsekvenser i social Henseende dette har. Det har langt videregaaende Konsekvenser end dem, jeg her i dette Øjeblik har nævnt, nemlig Pligten til med den allerstørste Alvor at gribe ind for at mildne Arbejdsløsheden. Var Staten forpligtet til at hindre, at en Fabriks- eller anden Virksomhed gaar fallit, har Staten ogsaa Pligt til at hindre, at en arbejdsløs lider Nød. Stiller man sig paa det Standpunkt, at Staten skal forhindre, at en privat forretningsdrivende gaar fallit, kan man ikke unddrage sig den Konsekvens, at Staten maa gribe ind saaledes, at ikke en eneste arbejdsløs lider Nød, helst ved at skaffe Arbejde, og er det umuligt som Følge af Nødtilstanden, ved at skaffe den arbejdsløse saa meget, at han kan leve uden at miste sine borgerlige Rettigheder. Det maa være Konsekvensen af de Herrens Standpunkt, og ved Sofisterier kunne de ikke vikle sig ud af denne Konsekvens.

Men man kan drage meget videre Konsekvenser af det Skridt, som de Herre og som vi alle var med til at foretage i Februar Maaned i Fjor. Jeg gjorde opmærksom derpaa under Finanslovens første Behandling og skal derfor ikke gentage det her, kun minde derom, nemlig at Konsekvensen af det, der her er foretaget, maa være, at vi komme ind paa en helt anden Ordning af vort Sparekasse- og Bankvæsen end den hittidige. Skal Staten være forpligtet til at gribe ind, naar det gaar galt for det private Bank- og Sparekassévæsen, maa Staten ogsaa være berettiget til at være med, naar det gaar godt. Have de gjort det een Gang, ser jeg ikke, hvorledes de Herre ville kunne nægte at gøre noget lignende i Fremtiden. Jeg ser ikke, hvorledes det Rigsdagsflertal og den Regering — eller Regeringer af samme Sættelse —, som i Februar i Fjor var med til det, som vi da gjorde, nogen Sinde i Fremtiden kunne nægte at være med til noget lignende. Det forekommer mig ganske umuligt.

De Herre maa altsaa efter det, der er sket, være parate til i Fremtiden at lade Staten skride ind paa samme eller lignende Maade, i alt Fald paa lige saa effektiv Maade, overfor lignende Kalamiteter, der kunne komme. Og vi vide, at de ville komme, ja, vi kunne næsten med matematisk Sikkerhed beregne, naar de ville komme. Vi kunne med Sikkerhed gøre op, hvorledes Kriserne forløbe. Vi vide, at det drejer sig om en Periode paa 7—8